

LA/Petri Jääskinen/TB

30.5.1986

Työeläkelaitoksille

LUOPUMISELÄKELAIN MUUTTAMINEN

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi luopumiseläkelain muuttamisesta.

Luopumiseläkkeestä voimassa olevien säännösten mukaan luopumiseläkkeen voi saada myymällä maatilaa pellot maatilahallitukselle taikka lisäalueeksi toiselle viljelijälle tai tulevalle tilanpidon jatkajalle. Niin ikään pellon saa metsittää, jos toimenpide ei olennaisesti haittaa paikkakunnan maatiloiden kehittämistä. Esityksen mukaan maataloudesta olisi mahdollista luopua myös pidättämällä tilan pellot luopujalle itselleen ilman metsitysvastuuta.

Eläkkeen alettua olisi mahdollista metsittää pelto luopumiseläkelain edellyttämällä tavalla ja lisäksi kuuden vuoden määräajan päätyttyä myydä pelto edellä mainituille luovutuksensaajille. Jos tila olisi jatkamiskelpoinen, voitaisiin se eräissä tapauksissa myydä kokonaisuudessaan nuorelle, ammattitaitoiselle jatkajalle.

Esitys on tarkoitus saattaa voimaan heti, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITE

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi luopumiseläkelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Luopumiseläkkeestä voimassa olevien säännösten mukaan luopumiseläkkeen voi saada myymällä maatilan pellot maatilahallitukselle taikka lisäalueeksi toiselle viljelijälle tai tulevalle tilanpidon jatkajalle. Niin ikään pellon saa metsittää, jos toimenpide ei olennaisesti haittaa paikkakunnan maatilojen kehittämistä. Esityksen mukaan maataloudesta olisi mahdollista luopua myös pidättämällä tilan pellot luopujalle itselleen ilman metsitysvelvollisuutta.

Eläkkeen alettua olisi mahdollista metsittää pelto luopumiseläkelain edellyttämällä tavalla ja lisäksi kuuden vuoden määräajan päätyttyä myydä pelto edellä mainituille luovutuksensaajille. Jos tila olisi jatkamiskelpoinen, voitaisiin se eräissä tapauksissa myydä kokonaisuudessaan nuorelle, ammattitaitoiselle jatkajalle.

Esitys on tarkoitus saattaa voimaan heti, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Luopumiseläkejärjestelmän kehittäminen

Maataloustuotantomme tavoitteet edellyttävät toimia tuotannon rajoittamiseksi. Tuotannon ohjaamiseen kohdistuvien järjestelyjen lisäksi tulisi peltoa poistaa maataloustuotannosta. Maatalousyrittäjiksi pyrkivien ja tämän ammatin jo aloittaneiden nuorten yrittäjien asema tulee kuitenkin tässäkin tilanteessa turvata. Tästä syystä olisi kehitettävä toimia, joilla eläkeiän saavuttaneille tai muutoin ikääntyneille maatalousyrittäjille annettaisiin tilaisuus luopua tuotannosta. Eräänä keinona tulevat kysymykseen järjestelyt, joilla vanhoille viljelijöille turvataan riittävä ja kohuullinen toimeentuloturva eläkkeen avulla.

Maatalousyrittäjien eläketurvaa onkin lainsäädäntötoimin viime aikoina parannettu. Vuoden 1985 alusta toteutettu kansaneläkeuudistuksen kolmas vaihe merkitsi eläketason tuntuva korotusta. Tämän vuoden alusta voimaantullut jous-

tava eläkeikäjärjestely ja siihen sisältyvä yksilöllinen varhaiseläke lisäsi eläkeikää lähellä olevan viljelijän mahdollisuuksia luopua rasittavasta työstään. Myös luopumiseläkelakiin on vuoden 1986 alusta tehty muutoksia, jotka parantavat työkyvyttömiä ja vanhuuseläkeiässä olevien hakukkuutta luopua viljelystä. Samassa yhteydessä on mahdollisuuksia peltojen metsittämiseen lisätty.

Vallitsevassa tuotantopoliittisessa tilanteessa ei näitäkään toimia voida pitää riittävänä. Mielenkiintoa luopumiseläkejärjestelmään voitaisiin lisätä sillä, että viljelijälle annettaisiin mahdollisuus luopua tuotannosta ja saada eläke jo siinä vaiheessa, jossa tilan tai peltojen tuleva käyttö on vielä ratkaisematta. Tästä syystä olisi luopumiseläkelain mukaisia luopumistapoja tehtävä joustavamiksi lisäämällä niihin mahdollisuus pellon pidättämiseen luopujalle itselleen ilman metsitysvelvollisuutta.

2. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Ikääntynyt viljelijä voi luopua maatalouden harjoittamisesta usealla eri tavalla ja saada luopumiseläkkeen. Maatilan omistaja voi luovuttaa tilansa tai sen pellot maatilahallitukselle, lisäalueeksi yksityiselle viljelijälle taikka tulevalle tilanpidon jatkajalle tai yhteismetsän osakaskunnalle. Viljelijä voi myös luopua sitoutumalla metsittä-mään kolmen vuoden kuluessa sellaisen pellon, jolla ei ole tarkoituksenmukaista käyttöä lisäalueena ja luovuttaa muun pellon edellä tarkoitetuille luovutuksensaajille. Itselleen pidättämässään metsä- ja joutomaasta viljelijän tulee antaa myyntirajoitussitoumus, jossa hän sitoutuu olemaan luovuttamatta sitoumuksen alaista maata muille kuin edellä tarkoitetuille luovutuksensaajille. Erityisedellytyksin on mahdollista luovuttaa tila tai sen pellot metsähallitukselle ja saada luopumiseläke.

Edellä kerrotuista syistä esitetään, että luopumiseläkelain 6 §:n 2 momenttiin lisätään uusi 3 kohta. Sen mukaan maatilan omistajan katsottaisiin luopuneen maatalouden rakenteen parantamiseksi maatalouden harjoittamisesta myös silloin, kun hän antaa sitoumukset siitä, että hän ei käytä eikä vuokraa maatilan peltoa eikä talousrakennuksia maataloustuotantoon (maataloustuotannosta luopumissitoumus) ja antaa tilan metsä- ja joutomaasta myyntirajoitussitoumuksen. Maataloustuotannosta luopumissitoumuksen liittyy pellon myyntirajoitussitoumus. Sen mukaan maatilan omistaja ei kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta luovuta tilan peltoa maataloustuotantoon käytettäväksi eikä tämän jälkeenkään muulle kuin maatilahallitukselle tai lisäalueeksi yksityiselle viljelijälle taikka tulevalle tilanpidon jatkajalle. Määräajan tarkoituksena on vähentää maataloustuotantoa ja antaa luopujalle aikaa ratkaista tilansa tuleva käyttö. Kuuden vuoden määräaika ei estäisi tekemästä tilan tai peltoalueen kauppaa ennen määräajan täyttymistä, kunhan omistus- ja hallintaoikeus siirtyvät ostajalle vasta määräajan jälkeen.

Maataloustuotannosta luopumissitoumuksen antanut maatilan omistaja voi halutessaan metsittää tilansa pellon vaikkapa heti eläkkeen alkamisen jälkeen, jos edellytykset luopumiseläkelain mukaiseen metsittämiseen ovat olemassa.

Samalla esitetään, että 6 §:n 2 momentin 2 kohdan pellon metsittämistä koskeva säännös saatetaan sopusointuun luopumiseläkelain 31

päivänä joulukuuta 1985 muu-
tetun 1 §:n 2 momentin sanamuodon kanssa.

Tarkoituksenmukaista on, että sukupolvenvaihdos tapahtuu jatkamiskelpoisella tilalla sukupolvenvaihdoseläkejärjestelmän tuella. Kuitenkin voi esiintyä tapauksia, joissa maatilan omistajan jo siirryttyä luopumiseläkkeelle ilmenee, että hänen lähisukulaisensa tai muu henkilö on halukas jatkamaan tilan viljelyä. Tällaisessa tilanteessa jatkamiskelpoinen tila tulisi kuuden vuoden kuluessa voida luovuttaa myös alkavan yrittäjän viljeltäväksi. Tästä esitetään säädettäväksi uuden 12 a §:n 1 momentissa. Luovutuksensaajaksi tulisi hyväksyä sellainen henkilö, joka täyttäisi sukupolvenvaihdoseläkesäännösten luovutuksensaajalta vaatimat edellytykset. Hänen tulisi näin ollen olla luopujaa nuorempaa sukupolvea ja soveltuva terveydentilansa ja ammattitaitonsa puolesta viljelijäksi. Luovutuksensaajan ammatti, tulot ja varallisuus otettaisiin huomioon sukupolvenvaihdoseläkesäännösten mukaisina.

Alkavan yrittäjän velvoitteet olisivat samat kuin sukupolvenvaihdoseläketapauksessa. Hänen tulisi sitoutua pitämään tila pirstomattomana omistuksessaan sekä tilalla asuen ja itse työhön osallistuen harjoittamaan sillä maataloutta vähintään viiden vuoden ajan tilan hallinnan siirtymisestä lukien. Myös sitoumuksen laiminlyönnistä johtuvat seuraamukset olisivat samat. Tältä osin viitattaisiin maatalousyrittäjien eläkelain vastaaviin säännöksiin. Luopumiseläkelain 12 a §:n 2 momentissa ehdotetaan kuitenkin säädettäväksi siitä, miten luopumiseläkkeen pääoma-arvon perusteet määrätään, koska ne eroavat sukupolvenvaihdoseläkkeen vastaavista perusteista.

Luopumiseläkelain 6 a §:n mukaan eläkkeensaaja voi jättää omistukseensa tai hallintaansa muun muassa puutarha- ja peltoalueen omassa taloudessa tarvittavien perunoiden sekä puutarha- ja kasvitarhatuotteiden viljelemistä varten. Tämä säännös koskee myös maataloustuotannosta luopumissitoumuksen antanutta. Kun tilan muu pelto on ehdotuksen mukaan mahdollista pitää metsittämättä, on syytä asetuksella säätää siitä, mihin metsittämätöntä peltoa voidaan käyttää. Luopumiseläkelain 6 a §:n 1 momenttia ehdotetaan tästä syystä muutettavaksi.

Asetuksen sisältönä olisi, että peltoa ei saa käyttää myyntituotantoon. Maataloustuotannosta luopumissitoumuksen antaneella omistajalla olisi oikeus pitää omia hevosia ja poroja ja käyttää maatilan peltoja sanottujen eläinten laiduntamiseen, korjata heinää niiden talvirehuksi ja käyttää sitä myös porolaitumilla olevien omien porojen ja

korvauksetta toistenkin omistajien porojen ruokintaa varten. Maataloustuotannosta luopumissitoumuksen antanut maatilain omistaja voisi käyttää maatilain peltoa myös turvetuotantoon.

Muukin luopumiseläkkeen saaja voisi harjoittaa tilalla mehiläisten hoitoa ja harjoittaa ostorehun varaan perustuvaa turkistarhausta. Metsittä-mätöntä peltoa voitaisiin käyttää riistapeltona. Maatilain tuotantorakennuksia voitaisiin käyttää tilalla sallittuun toimintaan ja viljankuivaamao muiden maatilojen tarpeisiin. Rakennusten käyttäminen muuhun kuin maataloustuotantoon olisi luonnollisesti mahdollista.

Maataloustuotannosta luopumissitoumus rinnastettaisiin luopumisajankohtaa ja eläkkeen alkamista ratkaistaessa metsityssitoumukseen, mikä vuoksi luopumiseläkelain 7 ja 12 §:ään tulisi tehdä tästä aiheutuvat muutokset. Esityksestä aiheutuisivat lakitekniset muutokset myös lain 13, 16, 17 ja 18 §:ään.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Etukäteen on vaikea arvioida, kuinka paljon lähitulevaisuudessa tapahtuvan metsittämisvaatimuksen poistaminen lisää luopumiseläkkeelle ha-keutuvien määrää. Jos oletetaan, että tämä ehdo-ruS toisi luopumisjärjestelmään vuosittain 100 uutta tilaa, aiheutuisi tästä valtiolle kustannuksia seuraavasti:

Vuonna	Miljoonaa markkaa
1986	0,5
1987	2,8
1988	5,6
1989	6,1

Tämän jälkeen kustannukset vuosittain alenisi- vat. Jos luopuminen tapahtuu tämän ehdotuksen nojalla 200 tai 500 tilalla, ovat luvut vastaavasti 2- tai 5-kertaiset. Kustannukset ovat kunkin vuoden arvioidussa indeksitasossa.

4. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset annettaisiin luopumiseläkeasetuksessa.

5. Voimaantulo

Luopumiseläkelain muutokset on tarkoitus saattaa voimaan heti, kun eduskunta on ne hyväksynyt. Niitä sovellettaisiin tapauksiin, joissa luopuminen tapahtuu tai luopumiseläkelain 17 §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös annetaan lain voimaantulon jälkeen. Luopumiseläkelain 2 §:n 4 kohdan mukaan luopumiseläkelakia so-velletaan ennen vuotta 1989 tapahtuviin luopu- misiin. Sama määräaika koskisi myös tämän eh- dotuksen mukaisia luopumisia.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskun- nan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki luopumiseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/74) 6 §:n 2 momentti, 6 a §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti sekä 17 §:n 1 ja 2 momentti ja 18 §,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 2 momentti 30 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (1037/80), 6 a §:n 1 momentti 7 päivänä tammikuuta 1977 annetussa laissa (18/77), 7 §:n 1 momentti 23 päivänä huhtikuuta 1976 annetussa laissa (356/76) sekä 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti sekä 18 § 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1087/85), ja

lisätään lakiin uusi 12 a § seuraavasti:

6 §

Niin ikään katsotaan maatalon omistajan luopuneen tässä laissa tarkoitettuun tavoin maatalouden harjoittamisesta, jos hän

1) luovuttaa 1 momentissa mainitulle luovutuksensaajalle maatilansa pellon ja antaa samalla sitoumuksen siitä, että hän ei luovuta pidättämänsä tilan metsämaata eikä sen joutomaata muutoin kuin 1 momentin 1—4 kohdassa mainitulle luovutuksensaajalle, sille kunnalle, jossa pidätetty alue sijaitsee, tai edellyttäen, että maatilahallitus ei osta metsämaata metsälisäalueena käytettäväksi, metsähallitukselle (*myyntirajoitussitoumus*);

2) antaa sitoumuksen siitä, että hän kolmen vuoden kuluessa sitoumuksen antamisesta metsittää tilastaan sellaisen pellon, jonka poistuminen maataloustuotannosta ei olennaisesti haittaa paikkakunnan mautilojen kehittämistä (*metsityssitoumus*), luovuttaa muun pellon 1 momentin 1—4 kohdassa mainitulle luovutuksensaajalle sekä antaa pidättämästään tilan metsämaasta ja joutomaasta 1 kohdassa tarkoitetun myyntirajoitussitoumuksen; tai

3) antaa sitoumukset siitä, että hän ei käytä eikä vuokraa maatalon peltoa eikä talousteräkkeitä maataloustuotantoon (*maataloustuotannosta luopumissitoumus*), ja siitä, että hän ei kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta luovuta tilan peltoa maataloustuotantoon käytettäväksi eikä tämän jälkeenkään muutoin kuin 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetulle luovutuksensaajalle (*pellon myyntirajoitussitoumus*), ja antaa pidättämästään tilan metsämaasta ja joutomaasta 1 kohdassa tarkoitetun myyntirajoitussitoumuksen.

6 a §

Maatalon omistajalla on oikeus luopuessaan jättää maatilastaan omistukseensa tai hallintaansa talouskeskuksen käsittävä alue sekä puutarha- ja peltoalue omassa taloudessa tarvittavien perunoiden sekä puutarha- ja kasvitarhatuotteiden viljelemistä varten. Niin ikään hän voi pidättää itselleen ja perheensä jäsenille oikeuden asua luovutetulla maatilalla sijaitsevassa asuinrakennuksessa sekä oikeuden käyttää muitakin tilalla olevia rakennuksia. Aseruksella säädetään tarkemmin, mihin tarkoituksiin saadaan käyttää talousrakennuksia sekä metsityssitoumuksen ja maataloustuotannosta luopumissitoumuksen estämättä peltoa.

7 §

Tätä lakia sovellettaessa katsotaan luopumisen tapahtuneen sinä ajankohtana, jona luovutuskirja on allekirjoitettu taikka metsitys- tai maataloustuotannosta luopumissitoumus on toimitettu maatalouslautakunnalle tai maataloustoimistolle.

12 §

Luopumiseläkettä suoritetaan maatalon tai sen osan hallinnan siirtymisestä tai, jos eläkkeen perusteena on metsitys- tai maataloustuotannosta luopumissitoumus, siitä kun luopuja sitoumuksen mukaisesti lakkasi viljelemästä peltojaan, ei kuitenkaan ennen kuin hän on lopettanut maatalouden harjoittamisen.

12 a §

Jos jatkamiskelpoinen maatalon, jota koskee maataloustuotannosta luopumissitoumus, luovu-

retaan kokonaisuudessaan kuuden vuoden kulutua eläkkeen alkamisesta henkilölle, joka täyttää maatalousyrittäjien eläkelain 6 b §:n 7 momentissa tarkoitetut luovutuksensaajaa koskevat edellytykset ja antaa saman lain 6 f §:n 2 momentissa tarkoitettua sitoumusta vastaavan sitoumuksen luovutettavaa maatilaa koskevana, voidaan luopumiseläkkeen maksamista jatkaa. Sitoumuksen antajaan nähden on soveltuvin osin noudatettava, mitä maatalousyrittäjien eläkelain 6 f §:n 2—4 momentissa ja 6 g §:n 4 momentissa on luovutuksensaajasta säädetty.

Laskettaessa 1 momentissa tarkoitetulta luovutuksensaajalta maatalousyrittäjien eläkelain 6 f §:n 4 momentin mukaisesti perittävää luopumiseläkkeen pääoma-arvoa, otetaan huomioon se luopumiseläke, joka maksetaan 1 momentissa tarkoitetun luovutuksen jälkeen. Sanotun pääoma-arvon laskemisen perusteet vahvistaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maatalous- tuotantoa suuremmissa laajuudessa kuin 6 a §:n 1 momentissa tai sen nojalla annetussa asetuksessa on säädetty taikka jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu, lakkautetaan luopumiseläke siitä, kun lakkauttamisen aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai laiminlyönti tapahtui.

16 §

Maataloustoimistojen ja maatalouslautakuntien asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että luopumiseläkkeen saaja pidättyy tässä laissa edellytetyllä tavalla maatalouden harjoittamisesta ja

että 6 §:n 2 momentissa ja 12 a §:n 1 momentissa tarkoitetut sitoumukset täytetään.

17 §

Eläkehakemus voidaan käsitellä ja eläke myöntää ennen luopumista ehdollisena. Perusteena pidetään tällöin luovutusta koskevaa maatilahallituksen ostotarjousta, luonnosta luovutuskirjaksi, jonka eläkkeen hakija ja luovutuksensaaja ovat allekirjoittaneet, taikka metsitys- tai maataloustuotannosta luopumissitoumusta. Eläkkeen suorittamisen edellytyksenä on, että ostotarjouksen tai luonnoksen mukainen luovutuskirja, edellä tarkoitettu sitoumus taikka niiden virallisesti oikeaksi todistettu jäljennös toimitetaan eläkelaitokselle.

Kun eläkehakemusta ratkaistaan 1 momentin mukaisesti, pidetään 2 §:n 1 kohdassa ja 2 b §:n 1 momentin 5 kohdassa sekä 7 §:n 2 momentissa tarkoitettuna luopumishetkenä sitä ajankohtaa, jona kysymyksessä oleva asiakirja on allekirjoitettu.

18 §

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös raukeaa, jos luovutuskirjaa, metsitys- tai maataloustuotannosta luopumissitoumusta tai niiden jäljennöstä ei ole toimitettu eläkelaitokselle kuuden kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1986.

Tätä lakia sovelletaan, jos luopuminen tapahtuu tai, eläkkeen perustuessa luopumiseläkelain 17 §:ssä tarkoitettuun ehdolliseen päätökseen, sanottu päätös annetaan tämän lain voimaantulon jälkeen.

Helsingissä 16 päivänä toukokuuta 1986

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Matti Ahde*

Laki luopumiseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/74) 6 §:n 2 momentti, 6 a §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti sekä 17 §:n 1 ja 2 momentti ja 18 §,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 2 momentti 30 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (1037/80), 6 a §:n 1 momentti 7 päivänä tammikuuta 1977 annetussa laissa (18/77), 7 §:n 1 momentti 23 päivänä huhtikuuta 1976 annetussa laissa (356/76) sekä 12 §:n 1 momentti, 13 §:n 1 momentti, 16 §:n 3 momentti, 17 §:n 1 ja 2 momentti sekä 18 § 31 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1087/85), ja

lisätään lakiin uusi 12 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

Niin ikään katsotaan maatilän omistajan luopuneen tässä laissa tarkoitetuin tavoin maatalouden harjoittamisesta, jos hän

- 1) luovuttaa 1 momentissa mainitulle luovutuksensaajalle maatilansa pellon ja antaa samalla sitoumuksen siitä, että hän ei luovuta pidättämäänsä tilan metsämaata eikä sen joutomaata muutoin kuin 1 momentin 1—4 kohdassa mainitulle luovutuksensaajalle, sille kunnalle, jossa pidätetty alue sijaitsee, tai edellyttäen, että maatilahallitus ei osta metsämaata metsälisäalueena käytettäväksi, metsähallitukselle (*myyntirajoitussitoumus*); tai
- 2) antaa sitoumuksen siitä, että hän kolmen vuoden kuluessa sitoumuksen antamisesta metsittää tilastaan sellaisen pellon, jolla ei ole tarkoituksenmukaista käyttöä peltolisäalueena (*metsityssitoumus*), luovuttaa muun pellon 1 momentin 1—4 kohdassa mainitulle luovutuksensaajalle sekä antaa pidättämästään tilan metsämaasta ja joutomaasta 1 kohdassa tarkoitetun myyntirajoitussitoumuksen.
- 2) antaa sitoumuksen siitä, että hän kolmen vuoden kuluessa sitoumuksen antamisesta metsittää tilastaan sellaisen pellon, jonka poistuminen maataloustuotannosta ei olennaisesti häiritse paikkakunnan maatalojen kehittämistä (*metsityssitoumus*), luovuttaa muun pellon 1 momentin 1—4 kohdassa mainitulle luovutuksensaajalle sekä antaa pidättämästään tilan metsämaasta ja joutomaasta 1 kohdassa tarkoitetun myyntirajoitussitoumuksen; tai
- 3) antaa sitoumuksen siitä, että hän ei käytä eikä vuokraa maatilän peltoa eikä talousrakennuksia maataloustuotantoon (*maataloustuotannosta luopumissitoumus*), ja siitä, että hän ei kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta luovuta tilan peltoa maataloustuotantoon käytettäväksi eikä tämän jälkeenkään muutoin kuin 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitetulle luovutuk-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 a §

Maatilan omistajalla on oikeus luopuessaan jättää maatilastaan omistukseensa tai hallintaansa talouskeskuksen käsittävä alue sekä puutarha- ja peltoalue omassa taloudessa tarvittavien perunoiden sekä puutarha- ja kasvitarhatuotteiden viljelemistä varten. Niin ikään hän voi pidättää itselleen ja perheensä jäsenille oikeuden asua luovutetulla maatilalla sijaitsevassa asuinrakennuksessa sekä oikeuden käyttää muitakin tilalla olevia rakennuksia.

6 a §

Maatilan omistajalla on oikeus luopuessaan jättää maatilastaan omistukseensa tai hallintaansa talouskeskuksen käsittävä alue sekä puutarha- ja peltoalue omassa taloudessa tarvittavien perunoiden sekä puutarha- ja kasvitarhatuotteiden viljelemistä varten. Niin ikään hän voi pidättää itselleen ja perheensä jäsenille oikeuden asua luovutetulla maatilalla sijaitsevassa asuinrakennuksessa sekä oikeuden käyttää muitakin tilalla olevia rakennuksia. Asetuksella säädetään tarkemmin, mihin tarkoituksiin saadaan käyttää talousrakennuksia sekä metsityssitoumuksen ja maataloustuotannosta luopumissitoumuksen estämättä peltoa.

7 §

Tätä lakia sovellettaessa katsotaan luopumisen tapahtuneen sinä ajankohtana, jona luovutuskirja on allekirjoitettu *tai, jos kysymyksessä on metsitys, kun metsityssitoumus on toimitettu maatalouslautakunnalle tai maataloustoimistoille.*

7 §

Tätä lakia sovellettaessa katsotaan luopumisen tapahtuneen sinä ajankohtana, jona luovutuskirja on allekirjoitettu *taikka metsitys- tai maataloustuotannosta luopumissitoumus on toimitettu maatalouslautakunnalle tai maataloustoimistoille.*

12 §

Luopumiseläkettä suoritetaan maatilan tai sen osan hallinnan siirtymisestä tai, jos kysymyksessä on metsitys, siitä kun luopuja metsityssitoumuksen mukaisesti lakkasi viljelemästä metsitettäviä peltojaan, ei kuitenkaan ennen kuin hän on lopettanut maatalouden harjoittamisen.

12 §

Luopumiseläkettä suoritetaan maatilan tai sen osan hallinnan siirtymisestä tai, jos eläkkeen perusteena on metsitys- tai maataloustuotannosta luopumissitoumus, siitä kun luopuja sitoumuksen mukaisesti lakkasi viljelemästä peltojaan, ei kuitenkaan ennen kuin hän on lopettanut maatalouden harjoittamisen.

12 a §

Jos jatkamiskelpoinen maatila, jota koskee maataloustuotannosta luopumissitoumus, luovutetaan kokonaisuudessaan kuuden vuoden kuluessa eläkkeen alkamisesta henkilölle, joka täyttää maatalousyrittäjien eläkelain 6 b §:n 7 momentissa tarkoitettut luovutuksensaajaa koskevat edellytykset ja antaa saman lain 6 f §:n 2 momentissa tarkoitettua sitoumusta vastaavan sitoumuksen luovutettavaa maatilaa koskevana, voidaan luopumiseläkkeen maksamista jatkaa. Sitoumuksen antajaan nähden on soveltuvin osin noudatetta-

Voimassa oleva laki

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maatalous-
tuotantoa suuremmissa laajuudessa kuin 6 a §:n
1 momentissa on säädetty tai jos myyntirajoitus-
tai metsityssitoumusta ei ole noudatettu, lakkau-
tetaan luopumiseläke siitä, kun lakkauttamisen
aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai laimin-
lyönti tapahtui.

16 §

Maataloustoimistojen ja maatalouslautakun-
tien asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että
luopumiseläkkeen saaja pidättyy tässä laissa edel-
lytetyllä tavalla maatalouden harjoittamisesta ja
että myyntirajoitus- ja metsityssitoumukset täyte-
tään.

17 §

Eläkehakemus voidaan käsitellä ja eläke myön-
tää ennen luopumista ehdollisena. Perusteena
pidetään tällöin luovutusta koskevaa maatilahal-
lituksen ostotarjousta, luonnosta luovutuskirjak-
si, jonka eläkkeen hakija ja luovutuksensaaja ovat
allekirjoittaneet, tai metsityssitoumusta. Eläk-
keen suorittamisen edellytyksenä on, että ostotar-
jouksen tai luonnoksen mukainen luovutuskirja,
metsityssitoumus taikka niiden virallisesti oikeak-
si todistettu jäljennös toimitetaan eläkelaitoksel-
le.

Kun eläkehakemusta ratkaistaan ostotarjouk-
sen, luovutuskirjan luonnoksen tai metsityssitou-
muksen nojalla, pidetään 2 §:n 1 kohdassa ja
2 b §:n 1 momentin 5 kohdassa sekä 7 §:n 2
momentissa tarkoitettuna luopumishetkenä sitä
ajankohtaa, jona kysymyksessä oleva asiakirja on
allekirjoitettu.

Ehdotus

va, mitä maatalousyrittäjien eläkelain 6 f §:n
2—4 momentissa ja 6 g §:n 4 momentissa on
luovutuksensaajasta säädetty.

Laskettaessa 1 momentissa tarkoitettulta luovu-
tuksensaajalta maatalousyrittäjien eläkelain
6 f §:n 4 momentin mukaisesti perittävää luopu-
miseläkkeen pääoma-arvoa, otetaan huomioon se
luopumiseläke, joka maksetaan 1 momentissa
tarkoitettun luovutuksen jälkeen. Sanotun pää-
oma-arvon laskemisen perusteet vahvistaa sosi-
aali- ja terveysministeriö.

13 §

Jos luopuja ryhtyy harjoittamaan maatalous-
tuotantoa suuremmissa laajuudessa kuin 6 a §:n
1 momentissa tai sen nojalla annetussa asetukses-
sa on säädetty taikka jos 6 §:n 2 momentissa
tarkoitettuja sitoumuksia ei ole noudatettu, lak-
kautetaan luopumiseläke siitä, kun lakkauttami-
sen aiheuttavaan toimintaan ryhdyttiin tai lai-
minlyönti tapahtui.

16 §

Maataloustoimistojen ja maatalouslautakun-
tien asiana on eläkelaitoksen ohella valvoa, että
luopumiseläkkeen saaja pidättyy tässä laissa edel-
lytetyllä tavalla maatalouden harjoittamisesta ja
että 6 §:n 2 momentissa ja 12 a §:n 1 momen-
tissa tarkoitettut sitoumukset täytetään.

17 §

Eläkehakemus voidaan käsitellä ja eläke myön-
tää ennen luopumista ehdollisena. Perusteena
pidetään tällöin luovutusta koskevaa maatilahal-
lituksen ostotarjousta, luonnosta luovutuskirjak-
si, jonka eläkkeen hakija ja luovutuksensaaja ovat
allekirjoittaneet, taikka metsitys- tai maatalous-
tuotannosta luopumissitoumusta. Eläkkeen suo-
rittamisen edellytyksenä on, että ostotarjouksen
tai luonnoksen mukainen luovutuskirja, edellä
tarkoitettu sitoumus taikka niiden virallisesti oi-
keaksi todistettu jäljennös toimitetaan eläkelai-
tokselle.

Kun eläkehakemusta ratkaistaan 1 momentin
mukaisesti, pidetään 2 §:n 1 kohdassa ja 2 b §:n
1 momentin 5 kohdassa sekä 7 §:n 2 momentissa
tarkoitettuna luopumishetkenä sitä ajankohtaa,
jona kysymyksessä oleva asiakirja on allekirjoitet-
tu.

Voimassa oleva laki

18 §

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös raukeaa, jos luovutuskirjaa, metsityssitoumusta tai niiden jäljennöstä ei ole toimitettu eläkelaitokselle kuuden kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

Ehdotus

18 §

Edellä 17 §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös raukeaa, jos luovutuskirjaa, metsitys- tai maataloustuotannosta luopumissitoumusta tai niiden jäljennöstä ei ole toimitettu eläkelaitokselle kuuden kuukauden kuluessa päätöksen antamisesta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 198 .*

Tätä lakia sovelletaan, jos luopuminen tapahtuu tai, eläkkeen perustuessa luopumiseläkelain 17 §:ssä tarkoitettuun ehdolliseen päätökseen, sanottu päätös annetaan tämän lain voimaantulon jälkeen.
